FORSKERHJØRNET

FORSKER: SKOLE-HJEM-SAMARBEJDET KAN ØGE ULIGHEDEN I SKOLEN

Alle forældre ønsker at støtte deres børn, men mens nogle forældre engagerer sig i festudvalg og ForældreIntra, har andre forældre svære-rere ved at deltage i klassefællesskabet. Desværre kan forældres manglende it-kompetencer eller overskud til involvering i legegrupper og læsetræning få stor betydning for børnene, lyder det fra sociolog og ph.d. Maria Ørskov Akselvoll.

TEKST Cecilie Winding

Skole og hjem har aldrig været flettet mere sammen, end det er i dag. Lærere og forældre samarbejder og kommunikerer som aldrig før, og det forlanges, at forældre spiller en stadig større rolle i skolen.

Det kræver et grundlæggende overskud hos familierne. Et overskud som ikke alle familier besidder, forklarer sociolog og ph.d. Maria Ørskov Akselvoll. I sin bog 'Samspil mellem skole og hjem' beskriver hun en meget blandet forældregruppe, hvor nogle står alene og ikke magter den store opgave, det er at være aktivt involveret i skolen.

"Når skolen lægger mere arbejde ud til forældrene, så trækkes forældrenes sociale baggrund mere ind i skolen – og det udgør et problem, når folkeskolen har en ambition om at kunne udligne sociale forskelle. Familiers konstellationer, forældrenes måde at opdrage på, deres hverdagsliv og overskud, deres it-vaner, uddannelsesniveau og professionelle kompetencer ser ud til at have afgørende betydning, når forældrene skal indgå i et skole-hjem-samarbejde," forklarer hun.

Ifølge Maria Ørskov Akselvoll kan manglende engagement blandt forældrene blandt andet skyldes, at man har problemer, der overskygger skolen, fx dårlig økonomi, sygdom eller sproglige barrierer. Det kan også være forældre, som har ufleksible arbejdstider eller er alene med børnene. Til gengæld skyldes manglende forældreengagement kun yderst sjældent, at forældrene er ligeglade med deres børns skolegang.

Det er jo en velkendt sammenhæng, at elever, hvis forældre involverer sig i deres skolegang og læring, også klarer sig godt fagligt. Derfor opfordres svage elevers forældre også til at involvere sig mere i forventning om, at eleverne så vil opleve fremgang, forklarer Maria Ørskov Akselvoll. Men når det kommer til at udligne den sociale ulighed, kan skolerne have en tendens til at overvurdere forældrene som ressource.

Forældrekommunikation for alle forældre

Maria Ørskov Akselvoll har i sin forskning afdækket skole-hjem-samarbejdets udvikling. Hun forklarer, at ForældreIntras indtog i start 00'erne bliver en afgørende 'game-changer' for, at forældrene inddrages mere i skolen.

"Før den digitale kommunikation kørte skole-hjem-samarbejdet i mange år efter skabelonen med skole-hjem-samtaler, forældremøder og noget trivsel. Men med ForældreIntra accelerer mængden af information til alle tider. Og mens skolen får en direkte kanal til forældrene, gør den sig samtidig mere tilgængelig for dem," siger Maria Ørskov Akselvoll.

> **"MIN FORSKNING PEGER PÅ, AT DER INTERNT I FORÆLDREGRUPPEN KAN OPSTÅ A- OG B-HOLD. SKOLEN OG DE RESSOURCESTÆRKE FORÆLDRE KAN, I BEDSTE MENING, LÆGGE OP TIL ET HØJT NIVEAU AF FORÆLDREINVOLVERING, SOM ANDRE FORÆLDRE KAN HAVE SVÆRT VED AT DELTAGE I."**
>
> **Maria Ørskov Akselvoll,**
> forsker

ForældreIntra har gjort skole-hjem-samarbejdet til en større del af hverdagslivet i familierne. Men i Maria Ørskov Akselvolls samtaler med familierne er det tydeligt, at det for nogle forældre kan være svært at navigere og sortere i de mange informationer. Og for nogle familier er det også en stor opgave at gøre skolearbejdet til en del af familielivet.

"Forældrene skal ikke bare holde sig opdateret med ForældreIntra i det daglige. De skal også kontrollere, om deres barn har lektier for, kigge efter huller i bøgernes opgaver, hjælpe med afleveringsopgaverne og helst spørge interesseret til det, barnet har læst. De skal også huske på, at der er legegruppe fredag og gerne selv afholde legegruppen," siger Maria Ørskov Akselvoll.

Ifølge Maria Ørskov Akselvoll tager skolen det for givet, at alle forældre har kompetencerne til at undervise deres børn fagligt og pædagogisk. Skole-hjem-samarbejdet tager ofte udgangspunkt i en familie med to forældre og to børn, og falder man uden for den norm, bliver det sværere at leve op til skolens og lærernes forventning.

Værtskabet skal tilbage til skolen

Maria Ørskov Akselvoll peger på, at det giver børnene mere lige forudsætninger, når skolen i højere grad varetager undervisningsopgaven uden forældrenes hjælp. ▶

MARIA ØRSKOV AKSELVOLL

- **Sociolog og ph.d.**
- **Selvstændig forsker tilknyttet NOiSE, Network Of Independent Scholars (in) Education**
- **Foredragsholder og konsulent, bl.a. på Aula-projektet**

Samtidig bør skolerne være bevidste om, at et højt informationsniveau ikke blot bidrager til, at forældrene kan støtte børnene – det producerer i sig selv nye udfordringer for familierne.

Blandt andet kan nogle forældre blive sat af, når ansvaret for klassens sociale arrangementer gives videre til forældrene.

> **"DET KAN VÆRE RIGTIG SVÆRT AT TALE IMOD FÆLLESSKABET, OG NOGLE FORÆLDRE HAR SVÆRT VED AT SIGE DEN SLAGS HØJT TIL ET FORÆLDREMØDE, FORDI MAN IKKE VIL VÆRE LYSESLUKKER ELLER OPFATTES ASOCIAL."**
>
> **Maria Ørskov Akselvoll,**
> forsker

"Min forskning peger på, at der internt i forældregruppen kan opstå A- og B-hold. Skolen og de ressourcestærke forældre kan, i bedste mening, lægge op til et højt niveau af forældreinvolvering, som andre forældre kan have svært ved at deltage i. Arrangementerne er i fare for at blive en 'lukket klub', der afspejler de ressourcestærke forældres udgangspunkter og ønsker", siger Maria Ørskov Akselvoll.

I sin bog foreslår hun, at skolen tager noget af værtskabet for de sociale aktiviteter tilbage. Skolen skal ikke give stafetten videre til de forældre, der har overskud til at tage den. Den skal i højere grad beslutte, at arrangementer ikke må koste penge, at skolens lokaler skal være ramme om sammenkomsterne, at børnene skal være centrum for aktiviteterne og ikke mindst undgå kagebagningsdyster, hvor bedste kage vinder. Samtidig påpeger Maria Ørskov Akselvoll, at det som forælder kan være svært at være imod arrangementerne, da det ligger implicit, at de er gode for børnenes trivsel.

"Det kan være rigtig svært at tale imod fællesskabet, og nogle forældre har svært ved at sige den slags højt til et forældremøde, fordi man ikke vil være lyseslukker eller opfattes asocial. Så vil de hellere indgå end at kritisere. Og lærerne oplever måske en samlet forældregruppe, der er meget begejstret for det, der bliver sagt. Men de ved ikke, at det for nogle forældre føles næsten angstprovokerende at deltage i fx forældrefester," lyder det fra Maria Ørskov Akselvoll.

Maria Ørskov Akselvoll mener, at det i sidste ende handler om at finde den balance, hvor flest mulige forældre realistisk set kan være med, og hvor ressourcer har mindst mulig betydning. Hun foreslår, at skoleledelserne bruger tid på at gentænke og retningsgive et godt skole-hjem-samarbejde, så alle typer af forældre, uanset forudsætninger, kan være med. ●

GRATIS DOWNLOAD
FOR MEDLEMMER

OM BOGEN

I bogen "Samspil mellem skole og hjem" undersøger sociolog Maria Ørskov Akselvoll, hvordan forældre oplever og håndterer skole-hjem-samarbejdet i hverdagen. Og hun ser på, hvordan skoler og lærere i samarbejde med forældre kan bidrage til, at børn får lige muligheder i skolen.

Bogen er en del af serien Pædagogisk rækkevidde. Alle bøgerne kan downloades gratis af medlemmer af Danmarks Lærerforening gennem "Min Side".